

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Salmonella dublin

veroorzaakt sterfte bij jonge kalveren

'Kalveren rollen om', schreef ik in mijn agenda na een verontrustend telefoontje van een veehouder. Meestal gaat het om virusdiarree in combinatie met cryptosporidium die na een geboortepiek de uitbraak van diarree veroorzaakt. Hier was het beeld toch anders. Twee jonge kalveren hadden in korte tijd het loodje gelegd. De veehouder vertelde me dat de zieke kalveren ook kortademig waren. De mest was volgens hem afwijkend, maar de hevige diarree die ik verwachtte, was niet duidelijk aanwezig. Een witblauwkalaf had koorts en duidelijk longontsteking. Een ander had z'n melk niet op en een dikke navel. Een druppeltje mest op een sneltest die de belangrijkste diarreeverwekkers aantoonde, liet een mager streepje zien op de plek van het rotavirus. Niet echt overtuigend, ook omdat de droogstaande koeien geënt worden tegen kalverdiarree. 'Zijn die dooie kalveren al opgehaald?', vroeg ik de boer met de bedoeling een autopsie te doen. Op de longen zaten donkere, stevige plekken die ik wegsneed en in een emmertje water legde. Het stukje long zonk naar beneden en vertelde me dat het longontsteking was. Door de ontsteking zat er geen lucht meer in om het te laten drijven. Een nieuwe test op de darminhoud was negatief, terwijl de lymfeknopen groot waren met puntbloedinkjes. Met de opdracht aan de veehouder om uitgebreide hygiënemaatregelen te nemen toog ik naar de praktijk om bacteriologie op een stukje long te doen. Speciale salmonellaplatten toonden de volgende dag een duidelijk resultaat. Salmonella. Een zeldzaamheid voor ons praktijkgebied, maar een vervelende boodschap voor de veehouder.

De medische term **Salmonella dublin**

Salmonella is een bacterie die vooral voor de voedselveiligheid en daarmee de volksgezondheid van belang is. Salmonella-infecties behoren tot de zoönosen. Dat betekent dat deze infecties overdraagbaar zijn van dier op mens.

In geval van een salmonella-infectie blijft het symptoom voor de individuele melkveehouder meestal beperkt tot een enkele positieve uitslag van de tankmelk. Soms wordt een koe of kalf ziek van een salmonella-infectie en uit zich dat in koorts en hevig stinkende diarree. Jonge kalveren (tot drie maanden) zijn extra gevoelig voor een salmonellabesmetting en kunnen de infectie gemakkelijk aan elkaar doorgeven.

De symptomen zijn afhankelijk van welk type salmonella een rol speelt. Bij Salmonella dublin komen naast diarree onder meer longontsteking en bloedvergiftiging voor (afgestorven oren of ledematen kunnen dan voorkomen). Dit type salmonella-infectie kan leiden tot dragerschap, waarna het besmette dier de bacterie bij tijd en wijle weer kan uitscheiden in de omgeving. Voor Salmonella typhimurium geldt dit in veel mindere mate.

In bovenstaand geval werd door de GD later ook bevestigd dat het om Salmonella dublin ging. De bron van de infectie werd uiteindelijk herleid tot een uit Duitsland aangekochte vaars, die ook positief testte.